

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит та оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Організація та методика бухгалтерського обліку та контролю основних засобів на прикладі ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН група М-1

Швець Ірина Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Муренко Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Проблеми обліку основних засобів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Тому станом на сьогодні важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку основних засобів на підприємствах до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому.

Мета дослідження. Висвітлення питань і проблем обліку основних засобів на підприємстві та визначення шляхів його удосконалення.

Завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність основних засобів, класифікацію та оцінку;
- розглянути нормативно-правове регулювання обліку основних засобів;
- надати загальну економічну характеристику підприємства;
- охарактеризувати первинні документи, що використовуються при здійсненні операцій з основними засобами;
- дослідити практику обліку основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»;
- охарактеризувати контроль операцій з основними засобами на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати ефективність використання основних засобів на досліджуваному підприємстві;
- розглянути інвентаризацію як метод контролю;
- узагальнити результати дослідження;
- розробити шляхи вдосконалення обліку та контролю за основними засобами на підприємстві, що досліджується.

Об'єктом дослідження є процеси обліку та контролю основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал».

Предметом дослідження є система бухгалтерського обліку і контролю основних засобів.

Методи дослідження методи порівняння та узагальнення, абстрактно-логічний метод, методи індукції та дедукції, графічний та розрахунково-аналітичний методи, методи систематизації, гіпотези та припущення.

Інформаційна база дослідження: закони та нормативно-законодавчі акти України, які регламентують правила зберігання та використання основних засобів на підприємстві, Накази органів державного управління, зовнішня та внутрішня звітність підприємства, первинна документація підприємства, звіти офіційних статистичних видань, облікові реєстри, матеріали наукових конференцій.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменувань) та 42-ох додатків. Загальний обсяг роботи становить 83 сторінки. Основний зміст викладено на 66 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методичні основи обліку основних засобів»* розглянуті теоретико - методичні основи обліку основних засобів, економічна сутність основних засобів, їх класифікація та оцінка, а також зазначена сучасна проблематика обліку основних засобів. Запропоновано для реалізації завдань, що поставлені перед обліком основних засобів обирати оптимальну за складом та обсягом інформацію; здійснювати низку модифікацій, у результаті чого можна одержати компактну конструкцію практично універсальної форми типу «Інвентарна картка - акт обліку руху основних засобів»; для своєчасного відображення господарських операцій в реєстрах бухгалтерського обліку необхідно скласти графіки надходження до бухгалтерії первинних документів, для підвищення продуктивності праці та покращення бухгалтерського обліку доцільно застосовувати комп'ютерні технології та періодично здійснювати їх оновлення, переходити на більш нові та сучасні версії програм.

У другому розділі *«Особливості обліку основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал»* наведено загальну економічну характеристику підприємства, опис первинної документації, що використовуються при здійсненні операцій з основними засобами, а також практика обліку основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал». Запропоновано підприємству перейти на оновлену версію програми «1-С Бухгалтерія 8.3»; застосовувати для транспортних засобів та машин й обладнання - виробничий метод нарахування амортизації, а для всіх інших залишити прямолінійний; переглянути залишкову вартість основних засобів, у випадку нульової або не ринкової вартості залишкової вартості - провести дооцінку об'єктів основних засобів, які відповідають критеріям активу (наприклад автотранспорт підприємства); ретельно оцінювати, удосконалювати методику обліку витрат на ремонти основних засобів, це дасть змогу підвищити ефективність управління витратами; скоротити простої устаткування внаслідок підвищення якості ремонтного обслуговування та зменшити кількість непрацюючого устаткування; здати в оренду або реалізувати інструменти, прилади, що не використовуються тривалий час у діяльності підприємства.

У третьому розділі *«Контроль і аналіз використання основних засобів на підприємстві»* розглянуто методичні аспекти та практику проведення контролю операцій з основними засобами на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал», проведено аналіз ефективності використання основних засобів на досліджуваному підприємстві, а також розглянуто інвентаризацію як метод контролю. Для вдосконалення контролю основних засобів підприємствам варто здійснювати такі дії: для своєчасного відображення господарських операцій рекомендовано скласти та дотримуватись графіків формування первинних документів економістами підприємства для коректного та своєчасного формування звітності з основних засобів; створити постійно діючу комісію з обліку основних засобів, до складу якої включити технічних та економічних працівників підприємства з метою внутрішнього контролю операцій з основними засобами.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У ході аналізу теоретичної основи, з'ясувалося, що не існує єдиного визначення в обліковій літературі щодо поняття «основні засоби». Кожен дослідник має власне тлумачення цього терміну. Так у результаті дослідження було виявлено, що найбільш точне та загальне визначення «основних засобів» трактується саме в ПКУ.

2. Також у ході дослідження було розглянуто класифікацію основних засобів. З'ясувалося, що існує багато підходів щодо розділення основних засобів на види. Кожен науковець пропонує свій варіант класифікації. Але для простоти ведення бухгалтерського обліку підприємства в основному користуються класифікацією за П(с)БО 7.

3. В роботі розглянуто 5 методів нарахування амортизації (прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискорене зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий) та порядок їх розрахунку. У результаті чого дійшли висновку, що підприємство вибирає оптимальний варіант з індивідуальним підходом до кожної групи (підгрупи) об'єктів необоротних активів, враховуючи всі позитивні і негативні сторони кожного з методів нарахування амортизації по необоротних активах.

4. На ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» бухгалтерський облік ведеться у застарілій версії програми «1С Бухгалтерія», яка не дає змогу скласти деякі звіти, тому на підприємстві економісти витрачають багато часу на складання звітів вручну.

5. Досліджуване підприємство є залежним, фінансово нестійким та зазнає дефіциту власних коштів.

6. Основною формою контролю на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» є інвентаризація.

7. Результат проведення аналізу ефективності використання основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал» показав що віддача основних засобів у звітному році збільшилась, а місткість зменшилась. Прибуток від операційної діяльності зменшився на 2154,13 тис. грн, також зменшився його розмір у розрахунку на 100 грн ОВЗ, так в минулому році на 100 грн ОВЗ приходилось 0,90 грн прибутку від операційної діяльності, а у звітному 2153,22 грн збитку. Таким чином ефективність використання основних засобів на підприємстві зменшується.

АНОТАЦІЯ

Швець І.О. «Організація та методика бухгалтерського обліку та контролю основних засобів на прикладі ПрАТ «Чорноморський паливний термінал».

(прізвище та ініціали студента)

(назва кваліфікаційної роботи)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного/наукового

(шифр та назва спеціальності)

спрямування «Облік, аудит та оподаткування підприємницької діяльності». –

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. Одеса, 2020р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси обліку та контролю основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку основних засобів, економічна сутність основних засобів, їх класифікація та оцінка, а також зазначена сучасна проблематика обліку основних засобів, а також особливості обліку й контролю основних засобів на ПрАТ «Чорноморський паливний термінал».

Проаналізовано практику проведення обліку та контролю на підприємстві ПрАТ «Чорноморський паливний термінал», а також ефективність використання основних засобів на підприємстві.

Запропоновано здійснити перехід на оновлену версію програми «1-С Бухгалтерія 8.3», розпочати ведення таких первинних документів як інвентарні картки, описи інвентарних карток по обліку основних засобів, картки обліку руху основних засобів, інвентарний список основних засобів не тільки в електронному вигляді, а й у фізичному, для своєчасного відображення господарських операцій в реєстрах бухгалтерського обліку необхідно скласти графіки надходження до бухгалтерії первинних документів, для підвищення продуктивності праці та покращення бухгалтерського обліку доцільно застосовувати комп'ютерні технології.

Ключові слова: основні засоби, інвентаризація, методи амортизації, оцінка основних засобів, контроль.

ANNOTATION

Shvets I. «Organization and methods of accounting and control of fixed assets on the example of PJSC "Chornomorsk fuel terminal».

(students surname and initials)

(work title)

Thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation»

(code and name of the specialty)

under the master's program « Accounting, audit and taxation of business activities». –

(title of master program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2020.

Thesis consists of three chapters. Object of study is processes of accounting and control of fixed assets at PJSC «Chornomorsk fuel terminal».

Thesis deals with theoretical aspects of accounting of fixed assets, the economic essence of fixed assets, their classification and evaluation, as well as the current issues of accounting for fixed assets, as well as features of accounting and control of fixed assets at PJSC «Chornomorsk fuel terminal».

Author analysis the practice of accounting and control at the enterprise of PJSC «Chornomorsk fuel terminal», as well as the efficiency of use of fixed assets at the enterprise.

Keywords: fixed assets, inventory, depreciation methods, valuation of fixed assets, control.